

Lausunnon antaminen Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028

VD/4945/00.04.03/2025

TeA/HW/MH/EP/JH/K-ML/RK-K/JN

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) pyytää perussopimuksensa mukaisesti lausuntoa 31.8.2025 mennessä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän taloussuunnitelmaehdotuksesta 2026–2028. Kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Jäsenkuntien antamat lausunnot on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen.

HSL:n jäsenkuntia pyydetään ottamaan lausunnoissaan kantaa erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

- a) TTS-materiaaleissa on kuvattu kysyntäennusteet 3 %:n, 4,7 %:n ja 6,4 %:n hinnankorotusten vaikutuksille nousuihin ja lipputuloihin sekä kuntasubventioihin. HSL:n hallitus ehdottaa ensi vuoden budjettia toteutettavaksi 6,4 %:n korotuksella. Kannatatteko ehdotettua hinnankorotusta vai jotakin muuta vaihtoehtoa?
- b) 57 % kokonaissubventio edellyttää hinnankorotusten lisäksi myös tarjonnan leikkauksia 5 milj. eurolla. Miltä alueeltaan tai minkä tyyppisistä palveluista (lähibussit, yöliikenne, koululaislinjat) kunta on valmis karsimaan joukkoliikenteen palvelua, jotta 57 %:n kokonaissubventioon päästään?
- c) Infrakorvausmallista aiheutuu edellisten vuosien tapaan merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten kunnat näkevät tulevaisuudessa lippujen hintojen ja kuntaosuuksien kehitystavoitteiden tasapainon?
- d) Millä aikataululla kunta on valmis jatkamaan yhteistä keskustelua ja löytämään ratkaisun infrakorvausjärjestelmän aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi? Jos ratkaisua ei saavuteta ajoissa, mitä suunniteltuja investointeja joukkoliikenneinfraansa kunta on valmis lykkäämään myöhemmäksi?
- e) Omistajat ovat toivoneet panostusta tarkastustoiminnan lisäämiseen. Tarkastajien määrän lisääminen kuitenkin heikentää HSL:n sisäistä kustannustehokkuutta, jota mitataan suhteessa kokonaiskustannuksiin ja tähän ei olla nyt varauduttu TTS:ssä. Ovatko kunnat kuitenkin valmiita lisäämään tarkastajien määrää, siten että lisäämme n. 20 tarkastajaa ja täytämme avoimet virat?
- f) Tunnistavatko kunnat alueita tai yhteysvälejä, joilla automaattiliikennettä voisi pilotoida hakien uudenlaisia rahoitusratkaisuja (esim. kumppanuuksien kautta)?

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 7 kohdan mukaan konsernijaosto päättää lausuntojen antamisesta kuntayhtymien talous- ja toimintasuunnitelmista samoin kuin muidenkin ulkopuolisille annettavien lausumien antamisesta tehtäväalueellaan. Edelleen hallintosäännön 9 luvun 4 §:n 16 kohdan mukaan kaupunkitilalautakunta vastaa kaupungin lausuntojen valmistelusta Helsingin seudun liikennekuntayhtymän (HSL) talousarvioesityksistä sekä joukkoliikenteen linjasto- ja liikennöintisuunnitelmista.

Kaupunkitilalautakunta 13.8.2025 § 12

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että annetaan liitteen mukainen lausunto HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2026–2028.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunkitalautakunnan puheenjohtaja Mari Hynninen poistui yhteisöjäävinä kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Kaupunkitalautakunnan varapuheenjohtaja Topi Liutu johti puhetta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan.

Asian käsittelyn aikana **apulaiskaupunginjohtaja** muutti esitystään seuraavalla tavalla:

Vantaan kaupungin lausunnon osion ”Yleisiä huomioita toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä kaupungin ja HSL:n yhteistyöstä” kohta ”Lipputuotteiden kehittäminen” muutetaan kuulumaan seuraavasti (lisäykset *kursiivilla*):

”HSL:n on ryhdyttävä uudistamaan lipputuotteiden sisältöä. HSL:n pitäisi selvittää, minkälaisilla lipputuotteilla se voisi sopeutua uuteen koronan jälkeiseen normaaliin, jossa asiantuntijatyötä tehdään usein hybridimallilla ja miten se voisi edistää käyttäjien kiinnostusta käyttää joukkoliikennettä. Perinteisen kausi- tai sarjalipun lisäksi HSL tulisi aktiivisesti kehittää erilaisiin matkustustarpeisiin liittyviä lippuratkaisuja *asiakaslähtöisesti*. *HSL:n tulee palauttaa kausilippuihin vapaasti valittavissa oleva kauden pituus. Se kannustaa käyttämään joukkoliikennettä ja ostamaan lipun myös tilanteessa, jossa tarvetta ei ole koko kauden pituudelle.*”

Asian käsittelyn aikana **kaupunkitalautakunnan jäsen Sirkku Ingervo** esitti, että Vantaan kaupungin lausuntoa muutetaan siten, että Vantaan kaupunki puoltaa vaihtoehtoa, jossa joukkoliikennelippujen hinnankorotus olisi korkeintaan 3 %:n vaihtoehdon mukainen eikä 6,4 %, jotta joukkoliikenteen käyttö ja samalla lipputulot eivät laskisi ja kaikki pääsisivät liikkumaan sosioekonomisesta tilanteestaan riippumatta. Tarkastajien lisääminen taas lisäisi kuluja, mutta ei matkustajia ja siksi tarkastajien lisääminen ei ole tässä tilanteessa kannatettavaa. Esitys raukesi kannattamattomana.

Päätös:

Hyväksyttiin apulaiskaupunginjohtajan muutettu esitys.

Merkittiin, että kaupunkitalautakunnan jäsen Sirkku Ingervo jätti asiaan seuraavan eriävän mielipiteen: ”Joukkoliikennelippujen hinnankorotuksen tuli olla korkeintaan 3 %:n vaihtoehdon mukainen eikä 6,4 %, jotta joukkoliikenteen käyttö ja samalla lipputulot eivät laskisi ja kaikki pääsisivät liikkumaan sosioekonomisesta tilanteestaan riippumatta. Tarkastajien lisääminen taas lisäisi kuluja, mutta ei matkustajia ja siksi tarkastajien lisääminen ei ole tässä taloustilanteessa kannatettavaa.”

Konsernijaosto 26.8.2025 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa liitteen mukainen lausunto HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti:

Vantaan kaupungin lausunto s. 2 toinen kappale:

~~Vantaan kaupunki kannattaa HSL:n esitystä 6,4 %:n hinnankorotuksesta, jonka kaupunki näkee tässä taloudellisessa tilanteessa välttämättömäksi riittävien lipputulojen ja siten hyväksyttävän subventiotason saavuttamiseksi. Vantaa kuitenkin tiedosta, että pienituloisille lippujen hinnat ovat jo korkeita ja saattavat vaikuttaa heidän liikkumismahdollisuuksiinsa. Lippujen hintojen kasvu johtuu useammasta seikasta, mutta merkittävin niistä on jatkuvasti kasvavat infrakustannukset, jotka on sidottu HSL:n operatiiviseen subventiotasotavoitteeseen.~~

Vantaan kaupunki katsoo, että lippujen hinnankorotukset tulee pitää mahdollisimman pieninä ja lippujen hinnankorotuksien sijaan tulevana vuosina pitää löytää kestävämpiä ratkaisuja. Pienituloisille lippujen hinnat ovat jo korkeita ja ne vaikuttavat heidän liikkumismahdollisuuksiinsa. HSL:n hallitukselle tulee tuoda käsittelyyn eri vaihtoehtoehdot, joilla lippujen hinnankorotuksilta voitaisiin välttyä. Näillä vaihtoehtoilla pyritään katkaisemaan lipun hintojen nostamisen kierre. Lippujen hintojen kasvu johtuu useammasta seikasta, mutta merkittävin niistä on jatkuvasti kasvavat infrakustannukset, jotka on sidottu HSL:n operatiiviseen subventiotasotavoitteeseen.

Asian käsittelyn aikana vasemmistoliitto jätti asiaan seuraavan muutosesityksen, joka raukesi kannattamattomana:

Vantaan kaupungin lausunto s. 2 toinen kappale:

~~Vantaan kaupunki kannattaa HSL:n esitystä 6,4 %:n hinnankorotuksesta, jonka kaupunki näkee tässä taloudellisessa tilanteessa välttämättömäksi riittävien lipputulojen ja siten hyväksyttävän subventiotason saavuttamiseksi. Vantaa kuitenkin tiedosta, että pienituloisille lippujen hinnat ovat jo korkeita ja saattavat vaikuttaa heidän liikkumismahdollisuuksiinsa. Lippujen hintojen kasvu johtuu useammasta seikasta, mutta merkittävin niistä on jatkuvasti kasvavat infrakustannukset, jotka on sidottu HSL:n operatiiviseen subventiotasotavoitteeseen.~~

Vantaan kaupunki ei kannata HSL:n esityksiä lippujen hinnankorotuksesta. Kaupunki katsoo, että nykyisessä taloudellisessa tilanteessa esitetyt korotukset heikentävät joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä vaikeuttavat pienituloisten asukkaiden liikkumismahdollisuuksia. Lippujen hinnat ovat jo tällä hetkellä monille käyttäjille liian korkeita, ja lisäkorotukset voivat johtaa joukkoliikenteen käytön vähenemiseen vastoin seudullisia liikenne- ja ilmastotavoitteita. Lippujen hintojen kasvu johtuu useammasta seikasta, mutta merkittävin niistä on jatkuvasti kasvavat infrakustannukset, jotka on sidottu HSL:n operatiiviseen subventiotasotavoitteeseen.

Päätös:

Hyväksyttiin esittelijän muutettu esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028 (II)

- Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028
- Lausuntopyynnön liite: Alustava Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028/Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028
- Lausuntopyynnön liite: Pöytäkirjanote § 58/Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri vs. Jyrki Vättö, puh. 043 824 9311
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)